



Warszawa, dnia 23 maja 2019 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

DD4.056.2.2019.GOJ

Działając na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 870, z późn. zm.), w związku z wystąpieniem z dnia 10 kwietnia 2019 r., przekazanym Ministerstwu Finansów przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przy piśmie z dnia 9 maja 2019 r., w zakresie przedstawionego postulatu wprowadzenia zwolnienia z podatku dochodowego od osób fizycznych dochodu z tytułu emerytur polskich i zagranicznych otrzymywanych przez polskich emerytów, przedstawiam następujące wyjaśnienia.

W przedstawionym wystąpieniu informuje Pan, że otrzymuje dochód z tytułu emerytury polskiej oraz emerytury wypłacanej z USA. Amerykańska emerytura podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym w Polsce, natomiast jest zwolniona z opodatkowania w USA.

W związku z powyższym, przedstawił Pan postulat zmiany polskich przepisów podatkowych tak, aby polscy emeryci uzyskujący dochód z tytułu emerytury zarówno z Polski jak i z zagranicy byli zwolnieni z opodatkowania podatkiem dochodowym (do wysokości zaproponowanej kwoty wynoszącej np. 3000 zł i 1500 USD).

W pierwszej kolejności, odnosząc się do wyjaśnienia zasad opodatkowania emerytur osiągniętych w kraju jak i za granicą pragnę wskazać, że zakres obowiązku podatkowego osób fizycznych mających miejsce zamieszkania w Polsce regulują przepisy ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1509, z późn. zm.), dalej jako „ustawa” oraz właściwych postanowień umów o unikaniu podwójnego opodatkowania, których stroną jest Polska.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy, osoby fizyczne, jeżeli mają miejsce zamieszkania na terytorium Polski, podlegają obowiązkowi podatkowemu od całości swoich dochodów (przychodów) bez względu na miejsce położenia źródeł przychodów (nieograniczony obowiązek podatkowy). Przepis ten stosuje się z uwzględnieniem umów w sprawie unikania podwójnego opodatkowania, których stroną jest Polska (art. 4a ustawy).

Stosownie do art. 9 ust.1 ustawy, opodatkowaniu podatkiem dochodowym podlegają wszelkiego rodzaju dochody, z wyjątkiem dochodów wymienionych w art. 21, 52, 52a i 52c oraz dochodów, od których na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej zaniechano poboru podatku.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 1) ustawy, źródłami przychodów podlegającymi opodatkowaniu w Polsce jest stosunek służbowy, stosunek pracy, w tym spółdzielczy stosunek pracy, członkostwo w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub innej spółdzielni zajmującej się produkcją rolną, praca nakładcza, jak również emerytura lub renta.

W świetle powyższego, emerytura uzyskiwana przez osobę mającą miejsce zamieszkania w Polsce, wypłacana zarówno z kraju jak i z zagranicy, stanowi przychód podlegający opodatkowaniu na zasadach ogólnych, według skali podatkowej, o której mowa w art. 27 ustawy. Dodatkowo, szczególne zasady opodatkowania obowiązują w stosunku do emerytur wypłacanych z zagranicy, w omawianym przypadku z USA.

Kwestie opodatkowania emerytur wypłacanych z USA osobom mającym miejsce zamieszkania w Polsce reguluje Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki o uniknięciu podwójnego opodatkowania i zapobieżeniu uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu, podpisana w Waszyngtonie, dnia 8 października 1974 r. (Dz. U. z 1976 r. nr 31, poz. 178), dalej jako „umowa”.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 umowy, osoba mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę w Umawiającym się Państwie może być opodatkowana przez drugie Umawiające się Państwo z tytułu dochodu pochodzącego ze źródeł z tego drugiego Umawiającego się Państwa i tylko z tytułu takiego dochodu, zgodnie ze wszystkimi ograniczeniami zawartymi w niniejszej Umowie.

Z powyższego przepisu wynika, że emerytura wypłacana z USA w związku z pracą najemną może być opodatkowana w obydwu państwach, tj. w Polsce i w USA, na zasadach określonych w krajowych przepisach podatkowych tych państw. Jednocześnie w Polsce, w celu wyeliminowania podwójnego opodatkowania należy zastosować metodę unikania podwójnego opodatkowania przewidzianą w art. 20 ust. 1 umowy (metoda odliczenia).

Zgodnie z art. 20 ust. 1 umowy, zgodnie z postanowieniami prawa polskiego Polska zezwoli osobie mającej miejsce zamieszkania lub siedzibę w Polsce na zaliczanie na poczet należnych w Polsce podatków odpowiednich kwot podatków, zapłaconych w USA.

Powyższy przepis stosuje się na zasadach określonych w art. 27 ust. 9 i 9a ustawy.

Uprzejmie informuję, że na skutek zastosowania metody odliczenia, podwójnemu opodatkowaniu dochodu z tytułu amerykańskiej emerytury zapobiega się w ten sposób, że w Polsce rozliczając ten dochód podatnik ma prawo odliczyć od polskiego podatku podatek zapłacony w USA, w wysokości przypadającej proporcjonalnie na dochód uzyskany w USA.

Należy podkreślić, że z umowy wynika prawo Polski do opodatkowania amerykańskiej emerytury w powyższy sposób, bez względu na to czy świadczenie jest opodatkowane w USA lub korzysta w tym państwie ze zwolnienia z opodatkowania wynikającego z amerykańskiego prawa podatkowego.

Dodatkowo uprzejmie informuję, że w dniu 13 lutego 2013 r. Polska i USA zawarły nową konwencję w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu. Konwencja ta na nowo będzie regulować zasady opodatkowania emerytur otrzymywanych przez polskich emerytów. Jednakże, konwencja nie ma jeszcze mocy obowiązującej, gdyż wejdzie w życie po zakończeniu procedur ratyfikacji zgodnie z wymogami właściwymi dla każdego z umawiających się państw oraz wymianie stosownych not dyplomatycznych. Informacja o wejściu w życie nowej konwencji zostanie umieszczona na stronie internetowej Ministerstwa Finansów pod adresem: www.podatki.gov.pl.

Odnosząc się do postulatu wprowadzenia w Polsce zwolnienia z podatku dochodowego emerytur uzyskiwanych w kraju i za granicą przez polskich emerytów, uprzejmie informuję, iż zgodnie z polskim systemem prawnym opodatkowanie podatkiem dochodowym od osób fizycznych nakładane jest zgodnie z zasadą powszechności opodatkowania mającej swoje umocowanie w art. 84 Konstytucji RP. Zgodnie z art. 84 Konstytucji RP, każdy jest obowiązany do ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych, w tym podatków, określonych w ustawie.

Wprowadzenie zwolnienia z opodatkowania emerytur oznaczałoby odejście od zasady powszechności opodatkowania w odniesieniu do jednej grupy podatników, co przyniosłoby skutek nieuzasadnionego uprzywilejowania tej grupy osób wobec innych podatników otrzymujących emerytury wypłacane w związku z wykonywaną w przeszłości pracą zarobkową.

Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych zwalnia z opodatkowania niektóre rodzaje świadczeń. Brak opodatkowania jest uzasadniony albo względami społecznymi (świadczenia rodzinne, dodatki dla rent rodzinnych dla sierot zupełnych, świadczenia z pomocy społecznej), czy gospodarczymi (świadczenia przysługujące na podstawie przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy, diety i inne należności za czas podróży służbowej).

Dodatkowo należy wskazać, że stosownie do art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy, składki – określone w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych – zapłacone w roku podatkowym bezpośrednio na własne ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe oraz wypadkowe podatnika oraz osób z nim współpracujących, albo potrącone w roku podatkowym przez płatnika ze środków podatnika, podlegają odliczeniu od dochodu, który stanowi podstawę opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych. Zatem odliczenie od dochodu składek na ubezpieczenie społeczne obniża podstawę opodatkowania (od tej części dochodu nie jest płacony podatek).

Skoro zatem kwoty składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe obniżają podstawę opodatkowania, uzasadnionym jest, aby opodatkowaniu podlegały świadczenia będące następstwem tych składek, czyli emerytury i renty.

Powyższe oznacza, że opodatkowanie emerytur i rent wynika z obowiązującego systemu podatkowego i znajduje uzasadnienie w systemie prawnym podatku dochodowego od osób fizycznych.

Mając na uwadze przedstawione wyjaśnienia, uprzejmie informuję, iż z powyższych względów nie jest możliwe uwzględnienie postulatu wprowadzenia zwolnienia z podatku dochodowego polskich emerytów otrzymujących świadczenia emerytalne wypłacane z kraju i z zagranicy.

Z upoważnienia Ministra Finansów